

Til lovforslag nr. L 70. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 6. maj 1999

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om registreret partnerskab og lov om personnavne

(Ændring af betingelserne for indgåelse af registreret partnerskab og ændring af gebyrer for udfærdigelse af navnebevis)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Der er af justitsministeren og af nogle mindretal stillet ændringsforslag, herunder om deling af lovforslaget. Det øvrige udvalg har tiltrådt delingen af lovforslaget. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til ændringsforslagene.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Foreningen Far til støtte for børn og forældre, Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske og Wohler, Pia Maria, København N.

Henvendelsen fra Foreningen Far samt notat m.m. fra Lov- og Parlamentssekretariatet og Udvalgsafdelingen er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres, Enhedslistens og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de dertil stillede ændringsforslag og det under B nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de dertil stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for flertallet (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) har stillet ændringsforslag nr. 2 og 3, hvormed forslagsstillerne ønsker at give homoseksuelle i registrerede

parforhold samme muligheder som ægtepar for at kunne adoptere stedbørn.

Denne mulighed eksisterer ikke i gældende lov, og børn i registrerede parforhold har derfor en ringere retsstilling end børn i ægteskaber. Barnet i det registrerede parforhold har i nogle tilfælde kun én biologisk forælder og derfor kun én juridisk forælder. Det betyder, at dette barn har en ringere retsstilling både i arvesager og ved skilsmisse. At få to forældre i juridisk forstand har også stor betydning for barnet, da det registrerede par bliver ligestillet i de forhold i barnets opvækst, der refererer til de offentlige myndigheder, man som forældre kommer i berøring med.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Dansk Folkepartis og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller det under A nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de under nr. 4 og 5 stillede ændringsforslag, og det under B nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de dertil under nr. 6 og 7 stillede ændringsforslag.

En del af mindretallet (Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) kan ikke støtte ændringsforslagene om stedbørnsadoption for registrerede partnere af følgende grunde:

For det første er der identitetsproblemer mellem de stillede ændringsforslag og lovforslaget. Ændringsforslagene indeholder en selvstændig og en så afvigende ændring, at de ikke burde be-

handles som ændringsforslag. Ændringsforslagene burde fremsættes som et særskilt lovforslag.

Lovgivningen opfylder hermed ikke reglen om tre behandlinger i Folketingssalen.

Det Konservative Folkeparti indstiller herefter denne del af lovforslaget til forkastelse, da et flertal forventes at stemme for de nævnte ændringsforslag.

Det Konservative Folkeparti vil fastholde et barns ret til at have en far og en mor, hvilket ændringsforslagene laver grundlæggende om på. Det Konservative Folkeparti mener ikke, at et samtykke fra den ene part i et ægteskab/tidligere forhold i forbindelse med en stedbarnsadoption berettiger til at fratage et barn det at have en far eller mor.

Et mindretal inden for mindretallet (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) støtter forslaget om at gøre det muligt også at indgå registreret partnerskab i Danmark, hvis man har norsk, svensk eller islandsk statsborgerskab.

Dansk Folkeparti mener dog ikke, det er rimeligt at udvide de registrerede partnerskaber til også at omfatte adoption af børn, også med henvisning til henvendelsen fra Foreningen Far, der er optrykt som bilag til betænkningen.

Dansk Folkeparti har accepteret det registrerede partnerskab mellem homoseksuelle, idet partiet finder, at dette er en sag mellem to voksne mennesker, men vi vil ikke under nogen omstændigheder acceptere, at børn skal kunne adopteres af et homoseksuelt par. Ændringsforslagene til dette forslag er netop en glidebane, der fører i retning af indførelsen af et mere generelt grønt lys for, at personer i registreret partnerskab kan adoptere.

Dansk Folkeparti finder, at et barn har ret til såvel en far som en mor, og at det vil være dybt betænkeligt, at et barn skal vokse op som adopteret af et homoseksuelt par. Det er efter Dansk Folkepartis opfattelse ikke en ideel start for et barn at få, og vi vil arbejde ihærdigt for at undgå en sådan lovs vedtagelse.

Grænsen for frisindet går lige præcis her. At to personer af samme køn lever i et ægteskabslignende forhold kan og skal ikke forbydes, men de skal ikke have lov at adoptere. Her er det barnets tarv, der kommer i første række, og det varetages ikke optimalt, hvis ikke barnet har både en mor og en far.

Et af argumenterne for at give et homoseksuelt par tilladelse til at adoptere hinandens børn, er i

øvrigt arveforholdene. Men dette begrænsede problem kunne jo let løses ved at lempe arvebeskatningsreglerne.

Når det gælder navnebeviser er det selvfølgelig helt urimeligt, at man skal betale for et navn, hvis man gifter sig i udlandet, mens man kan få sin partners navn gratis ved et bryllup her i landet. Derfor er Dansk Folkeparti enig i den ligestilling på området, som forslaget er et udtryk for.

Et andet mindretal inden for mindretallet (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) finder det kritisabelt, at regeringen med det fremsatte lovforslag ønsker at ændre to love, som sagligt set overhovedet ikke har noget med hinanden at gøre. Det er efter mindretallets opfattelse ikke måden at begrænse antallet af lovforslag på. Partiet finder det principielt uacceptabelt, at regeringen på denne måde sætter partier, der er for ændringerne i den ene lov og imod ændringerne i den anden, i et alvorligt dilemma ved afstemningen om det samlede lovforslag. Kristeligt Folkeparti har derfor til 2. behandling stillet ændringsforslag med henblik på at få lovforslaget opdelt i to.

For så vidt angår forslag til lov om ændring af lov om registreret partnerskab, indstiller Kristeligt Folkeparti dette til forkastelse. Kristeligt Folkeparti stemte i 1989 imod loven om registreret partnerskab. Partiet er fortsat imod en juridisk ligestilling af det registrerede partnerskab med ægteskabet og kan derfor ikke tilslutte sig regeringens ønske om at lette udlændinges adgang til at indgå registreret partnerskab i Danmark.

Kristeligt Folkeparti afviser endvidere de af Centrum-Demokraterne stillede ændringsforslag om stedbørnsadoption. Partiet er af den klare opfattelse, at der er identitetsproblemer mellem de stillede ændringsforslag og lovforslaget. Det fremgår også af det notat af 12. april 1999, som Lov- og Parlamentssekretariatet og Udvalgsafdelingen har udarbejdet med henblik på at belyse problemstillingen i relation til de stillede ændringsforslag, der er optrykt som bilag til betænkningen.

Kristeligt Folkeparti mener desuden, at ændringsforslagene er blevet fremmet, uden at konsekvenserne heraf er blevet belyst tilstrækkeligt. Spørgsmålet om stedbørnsadoption har ej heller været sendt i høring fra ministeriets side.

I den forbindelse er det bemærkelsesværdigt, at den svenske regering i februar måned dette år

igangsatte et parlamentarisk udredningsarbejde om børn i homoseksuelle familier, som skal danne udgangspunkt for regeringens videre overvejelser om registrerede partners eventuelle mulighed for at adoptere børn - et arbejde, som skal være færdiggjort senest den 1. januar 2001.

Kristeligt Folkeparti vil gerne henvise til, at et flertal i kommissionen til belysning af homoseksuelles situation i samfundet nåede frem til (betænkning nr. 1127/1988), at der særlig med hensyn til stedbørn i registrerede partnerskaber næppe kan være noget påtrængende behov for stedbørnsadoption.

Kristeligt Folkeparti er ligeledes af den opfattelse, at registrerede partnere ikke skal have mulighed for stedbørnsadoption. Et barn har ret til en far og mor – og kan kun have højst én far og højst én mor.

Et *andet mindretal* (Venstres medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til det under A nævnte lovforslag ved 3. behandling, men vil stemme for de under nr. 4 og 5 stillede ændringsforslag. Dette mindretal indstiller det under B nævnte lovforslag til *vedtagelse* med de dertil under nr. 6 og 7 stillede ændringsforslag. Mindretallet ønsker lovforslaget til fornyet udvalgsbehandling mellem 2. og 3. behandling.

Venstre kan ikke støtte ændringsforslagene fra CD om stedbørnsadoption for registrerede partnere, idet en så væsentlig ændring må søges gennemført som et selvstændigt lovforslag, der skal igennem de tre behandlinger, som grundloven foreskriver i § 41, stk. 2.

Ændringsforslagene indeholder en principiel problemstilling af selvstændigt indhold og har ikke samme formål som selve lovforslaget. Efter Venstres opfattelse er der således ikke identitet mellem lovforslaget og de stillede ændringsforslag. Der må være grænser for, hvor vidtgående ændringsforslag der kan indarbejdes i en lov, uden at den færdige lov kommer i strid med kravet om at have gennemgået tre folketingsbehandlinger. Venstre er af den opfattelse, at den grænse overskrides med ændringsforslagene. Ændringsforslagene indeholder en så selvstændig og fra lovforslaget afvigende regulering, at de ikke bør behandles som ændringsforslag.

Hovedformålet med grundlovens § 41, stk. 2, er at sikre en vis grundighed i behandlingen af lovforslag, idet der med bestemmelsen om tre behandlinger sikres tid til overvejelse og inddragelse af relevante synspunkter på de fremsatte lovforslag. Endvidere bør reglen om tre behandlinger have en særlig betydning i denne situation, hvor der formentlig ikke er enighed om ændringsforslagene inden for partigrupperne i Folketinget. I sådanne situationer bør der vises en særlig tilbageholdenhed over for at acceptere for vidtgående ændringsforslag.

Endvidere må kravet om tre behandlinger tillægges den betydning, at det giver offentligheden mulighed for at tilkendegive sine synspunkter over for Folketingets udvalg og enkeltmedlemmer, således at reaktioner fra berørte grupper kan indgå i Folketingets beslutningsgrundlag og derved også medvirke til en grundigere og mere kvalificeret sagsbehandling. Den yderst korte behandling af selve ændringsforslagene finder Venstre ikke understøtter Folketingets bestræbelser på at sikre højeste kvalitet i lovgivningen.

Venstre henviser i øvrigt til notatet af 12. april 1999 fra Lov- og Parlamentssekretariatet og Udvalgsafdelingen om identitetsproblematikken og notatets konklusion, der er optrykt som bilag til betænkningen.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

Af et *mindretal* (KRF), tiltrådt af et *flertal* (det øvrige udvalg):

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af lov om registreret partnerskab. (Ændring af betingelserne for indgåelse af registreret partnerskab)« omfattende § 1, § 3 og § 4, stk. 1 og 2.

B. »Forslag til lov om ændring af lov om personnavne. (Ændring af gebyrer for udfærdigelse af navnebevis)« omfattende § 2, § 3 og § 4, stk. 1 og 3.

b

Ændringsforslag til det under A nævnte lovforslag

Af et *mindretal* (CD), tiltrådt af et *flertal* (S, SF, RV, EL og FP):

Til titlen

2) I undertitlen indsættes efter »registreret partnerskab« ordene: »og stedbarnsadoption for registrerede partnere«.

Til § 1

3) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 4, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Dog kan en registreret partner adoptere den anden partners barn, medmindre der er tale om et adoptivbarn fra et andet land.«

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3

4) Ikrafttrædelsesdatoen »den 1. januar 1999« ændres til: »den 1. juli 1999«.

Af et *mindretal* (KRF), tiltrådt af et *flertal* (det øvrige udvalg):

Til § 4

5) I *stk. 1* udgår ordene »og 3«.

c

Ændringsforslag til det under B nævnte lovforslag

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3

6) Ikrafttrædelsesdatoen »den 1. januar 1999« ændres til: »den 1. juli 1999«.

Af et *mindretal* (KRF), tiltrådt af et *flertal* (det øvrige udvalg):

Til § 4

7) I *stk. 1* udgår ordene »2 og«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Forslagsstillerne ønsker lovforslaget delt, fordi de to love, der foreslås ændret, er så forskelligartede, at de partier, som ikke har samme syn på de to elementer i lovforslaget, tvinges ud i et dilemma. Kristeligt Folkeparti ønsker hverken at stemme imod den del, partiet kan gå ind for, eller for den del, som partiet ikke kan støtte.

Til nr. 2

I ændringsforslag nr. 3 foreslås en ny bestemmelse vedrørende stedbarnsadoption. Der foreslås som følge heraf en ændring af lovforslagets undertitel.

Til nr. 3

Efter § 3, stk. 1, i lov om registreret partnerskab har et partnerskab med de undtagelser, der er nævnt i lovens § 4, samme retsvirkninger som indgåelse af ægteskab. Efter § 3, stk. 2, skal bestemmelser i dansk lovgivning, som omhandler ægteskab og ægtefæller, anvendes tilsvarende på registreret partnerskab og registrerede partnere.

I § 4, stk. 1, er det bestemt, at adoptionslovens regler om ægtefæller ikke finder anvendelse på det registrerede partnerskab. Det indebærer bl.a., at en registreret partner ikke kan adoptere den anden partners barn, jf. herved adoptionslovens § 5, stk. 1, 2. pkt. Efter denne bestemmelse kan den ene ægtefælle med den andens samtykke adoptere dennes barn eller adoptivbarn.

Med ændringsforslaget åbnes der mulighed for, at en registreret partner kan adoptere den anden partners barn.

Udtrykket »barn« i den foreslåede bestemmelse omfatter både biologiske børn og adoptivbørn. Adoptivbørn fra andre lande er dog efter forslaget undtaget herfra.

Den foreslåede adgang til stedbarnsadoption for registrerede partnere følger i øvrigt adoptionslovens almindelige regler, herunder også for så vidt angår adoptionens retsvirkninger og eventuelle ophævelse. Med hensyn til spørgsmålet om meddelelse af adoptionsbevilling m.v. bemærkes i den forbindelse særligt følgende:

Den pågældende registrerede partner skal ikke godkendes som adoptant, jf. adoptionslovens § 4 a, stk. 2. Det skal dog under alle omstændighe-

der sikres, at adoptionen kan antages at være til gavn for barnet, jf. lovens § 2.

Den anden af forældrene skal som altovervejende hovedregel samtykke i adoptionen, såfremt vedkommende har del i forældremyndigheden over barnet, jf. adoptionslovens § 7, stk. 1. Har den pågældende ikke del i forældremyndigheden, kræves der ikke samtykke, jf. lovens § 7, stk. 2, men der skal i så fald indhentes en erklæring fra vedkommende, jf. nærmere § 13.

Protesteres der i erklæringen mod den ønskede stedbarnsadoption, vil det bero på en samlet vurdering, om adoption alligevel kan bevilges. Praksis på området forudsættes i den forbindelse videreført, bl.a. således at der kun i særlige undtagelsestilfælde meddeles bevilling til adoption, såfremt der er kontakt mellem barnet og den pågældende, eller såfremt kontakten ikke har været afbrudt i mere end 7-8 år. Har kontakten været afbrudt i en længere periode, vil det bero på en nærmere vurdering, om adoption kan bevilges.

Afhængig af barnets alder og sagens omstændigheder skal der endvidere foreligge samtykke fra barnet. Efter adoptionslovens § 6, stk. 1, bør adoption således som altovervejende hovedregel ikke bevilges uden samtykke fra barnet, hvis det er fyldt 12 år. Er barnet under 12 år, skal der foreligge oplysning om dets holdning til den på-

tænkte adoption i det omfang, barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det, jf. adoptionslovens § 6, stk. 3. Ved afgørelsen skal der i videst muligt omfang tages hensyn til barnets holdning til den påtænkte adoption.

Ændringsforslaget omfatter som omtalt alene spørgsmålet om stedbarnsadoption. Der er således ikke tale om en generel adgang for registrerede partnere til at adoptere på lige fod med ægtefæller.

Til nr. 4

Lovens ikrafttræden foreslås udskudt til 1. juli 1999, da lovforslaget ikke er blevet færdigbehandlet inden den oprindeligt foreslåede ikrafttrædelsesdato (1. januar 1999).

Til nr. 5 og 7

Ændringsforslagene er konsekvenser af ændringsforslag nr. 1.

Til nr. 6

Lovens ikrafttræden foreslås udskudt til 1. juli 1999, da lovforslaget ikke er blevet færdigbehandlet inden den oprindeligt foreslåede ikrafttrædelsesdato (1. januar 1999).

Lissa Mathiasen (S) fmd. Per Kaalund (S) Dorte Bennedsen (S) Else Marie Mortensen (S)

Jan Petersen (S) Anne Baastrup (SF) nfm. Sonja Albrink (CD) Elisabeth Arnold (RV)

Søren Søndergaard (EL) Birthe Rønn Hornbech (V) Inge Dahl-Sørensen (V)

Karen Rønde (V) Tom Behnke (FP) Bendt Bendtsen (KF) Pernille Sams (KF)

Peter Skaarup (DF) Jann Sjursen (KRF)

Henvendelse fra Foreningen Far

Foreningen Far

Til støtte for børn og forældre

LOKALAFDELING I ÅRHUS

16. april 1999

Til
Folketingets Retsudvalg

Vedrørende L 40 om adoption af stedbørn i registrerede partnerskaber

Foreningen Fars Lokalafdeling i Århus har fulgt debatten omkring registrerede partners mulighed for at adoptere hinandens børn.

Vi får undertiden henvendelse omkring adoption af stedbørn. Der er typisk tale om, at en mor ønsker at bortadoptere sit barn til sin nye mand.

Selv om det heldigvis ikke er den type sager vi ser flest af, er dem vi har, tunge sager. Vi oplever store problemer med stedbarnsadoption i almindelighed, og forudser endnu større problemer med stedbarnsadoption i registrerede parforhold.

Det skal præciseres, at vi ikke har noget imod mennesker, der indgår registreret partnerskab. Vi synes at folk skal have lov til at praktisere den seksualitet de kan blive enige med deres partner om.

Men vi bryder os ikke om nogle af de eksisterende paragraffer i adoptionsloven, især for så vidt angår stedbarnsadoptionen. I enkelte tilfælde ses også adoption til tredjemand, hvor faderen enten ikke er registreret eller ikke er blevet spurgt¹.

Efter adoptionslovens § 7, skal der indhentes samtykke fra de biologiske forældre før en eventuel adoption. Efter § 7, stk. 2, kan man dog se bort fra dette samtykke:

*»Hvis den ene af forældrene er:
uden del i forældremyndigheden,
forsvundet eller
på grund af sindssygdом,
åndsvaghed eller
lignende tilstand
ude af stand til at handle fornuftmæssigt,*

da kræves kun samtykke fra den anden af forældrene«.

Nu kan der være adskillige grunde til, at en af de biologiske forældre ikke har del i forældremyndigheden. Måske har moderen ikke ønsket at dele forældremyndigheden med faderen, hvorfor han aldrig har haft del i den. Måske har han tidligere haft del i den, men den fælles forældremyndighed er senere ophørt. En oversigt over de forskellige muligheder ses i bilag 1.

Vi finder ikke at man på denne baggrund kan sidestille de øvrige kriterier, der er nævnt i § 7, stk. 2, med, om man nu har del i forældremyndigheden eller ej.

Vi skal beklage, at man i udgangspunktet alene lader forældrenes køn være afgørende for forældremyndighedens placering. Forældrenes køn er næppe nogen retvisende indikator for, hvad der er bedst for barnet. Nye undersøgelser viser, at børn der vokser op hos deres far, faktisk klarer sig lige så godt – eller bedre – end de børn der vokser op hos deres mor².

Vi skal dog medgive, at specielt helt små børn har særligt behov for deres mor, fordi kun hun kan amme barnet. Men da små børn har det med at blive store, finder vi det alligevel kortsigtet alene at lade barnets alder være afgørende, da forældremyndighedens placering har betydning for hele barnets liv. Desuden giver alderskriteriet nogle uheldige incitament, jo tidligere moderen søger forældremyndigheden bragt til ophør, desto større vil sandsynligheden være for, at hun får forældremyndigheden.

Bilag til bet. o. lovf. vedr. registreret partnerskab og lov om personnavne m.v.

En mors modstand mod at indgå fælles forældremyndighed med barnets far kunne være, at hun selv erkender, at barnet var bedst tjent med at vokse op hos ham. Hun frygter, at myndighederne netop vil komme til det resultat, hvis den fælles forældremyndighed senere søges ophævet, og der indledes en undersøgelse af forældrenes forhold og forældreevne.

Med denne fremgangsmåde for tildelingen af forældremyndigheden kan man ikke slutte, at det så altid vil være forældremyndighedsindehaveren, der er det største orakel i spørgsmålet om, hvad der er bedst for barnet. Forældremyndighedens placering fortæller måske noget om forældrenes køn, men næppe noget om deres forældreevne.

Myndighederne har efter adoptionslovens §§ 4, 25 a og 25 b pligt til at kontrollere adoptivforældres forhold nøje, før der gives tilladelse til en adoption. Men netop i tilfældet med stedbarns-adoption findes der en undtagelsesbestemmelse, § 4 a, stk. 2, hvorefter adoptivforældrenes forhold ikke skal undersøges.

Det skal præciseres, at dette gælder adoption af stedbørn i almindelighed, og ikke eksplicit i de registrerede forhold.

Indsigelsesret for forældre uden del i forældremyndigheden

Adoptionslovens § 13 giver ganske vist mulighed for at den af forældrene der ikke har del i forældremyndigheden, kan udtale sig om adoptionen. Men han har ikke nogen vetoret, og vi ser undertiden stedbarnsadoptioner på trods af en protest fra den biologiske far.

Vi skal henlede opmærksomheden på FN's børnekonvention, hvori det blandt andet hedder:

Artikel 8 – Beskyttelse af identitet

Statens forpligtelse til at beskytte og om nødvendigt genskabe barnets grundlæggende identitet (navn, nationalitet og familierelationer).

Artikel 9 – Forældres beskyttelse af barnet

Barnets ret til at bo sammen med sine forældre, medmindre dette skønnes uforeneligt med barnets tarv. Barnets ret til at opretholde kontakt til begge forældre, hvis det lever adskilt fra den ene eller dem begge. Statens forpligtelse til at genskabe en sådan kontakt, hvis adskillelsen skyldes årsager iværksat af staten.

Artikel 21 – Adoption

Statens forpligtelse til at sikre, at adoption kun tillades, når det er til barnets bedste.

Danmark ratificerede konventionen i 1991.

Vi ser en umiddelbar modsætning mellem adoptionslovens § 7, stk. 2, og FN's børnekonvention, da det at en af forældrene ikke har del i forældremyndigheden, ikke kan sidestilles med, at det skulle være i modstrid med barnets tarv at bo sammen med – eller opretholde kontakt til denne. Opmærksomheden henledes på statens forpligtelse til at genskabe barnets familierelationer, hvis staten har ansvar for afbrydelsen af kontakten mellem børn og forældre.

Civilretsdirektoratet står foran at skulle afgive en udtalelse til Folketingets Ombudsmand bl.a. om betydningen af børnekonventionens artikel 21 og menneskerettighedskonventionens artikel 8 i en konkret sag, hvor man har tilladt en stedbarns-adoption på trods af den biologiske fars protester. I den konkrete sag er der tale om, at faderen og barnet ikke havde haft kontakt i en længere årrække, men at faderen flere gange havde søgt, men fået afslag på samvær³.

I FN's Menneskerettighedskonventions artikel 8 hedder det:

Enhver har ret til en fyldestgørende oprejsning ved de kompetente nationale domstole for handlinger, der krænker de fundamentale rettigheder, som forfatningen eller loven giver vedkommende.

Vi forudser at Danmark meget vel kan få adskillige sager, hvor fædre søger oprejsning for krænkelser af de nævnte bestemmelser. Antallet af potentielle sager vil næppe blive mindre, hvis L 40 vedtages, og der åbnes op for stedbarns-adoption i også registrerede forhold.

Ukendte fædre

Et særligt problem opstår, når moderen ikke er i stand til eller nægter at oplyse, hvem der er far til barnet, på trods af at hun har pligt hertil ifølge børnelovens § 10. Bestemmelsen er med til at sikre at barnet har kendskab til sit biologiske ophav.

Som loven ser ud i dag, har faderen ingen mulighed for at rejse en faderskabssag.

At faderen er ukendt, fortæller derfor ikke så meget om faderen, men en del om moderen. At give hende flere rettigheder på baggrund af hen-

des ulovlige fortielse af barnets oprindelse forekommer uhensigtsmæssigt.

I Foreningen Far oplever vi fædre, der forgæves søger oplysninger om deres børn, fordi de gerne vil udfylde i det mindste deres forsørgerpligt. Men de kan ikke få oplyst, om barnet er bortadopteret, dødfødt, eller om det lever i bedste velgående.

Vi finder det særdeles uhensigtsmæssigt, hvis man bortadopterer børn mod de biologiske forældres vilje, uanset om det reelt foregår ved, at man hindrer registreringen af det biologiske faderskab.

I forbindelse med vedtagelsen af loven om kunstig befrugtning var det et ønske fra lesbiske kvinder, at de skulle have adgang til kunstig insemination. Det blev i første omgang nedstemt i Folketinget⁴. Spørgsmålet blev bragt op igen kort tid efter at loven trådte i kraft i oktober 1997, men blev igen nedstemt i Folketinget⁵.

I løbet af de første 6 måneder efter loven om kunstig befrugtnings ikrafttræden i oktober 1997 fik mindst 7 kvinder foretaget kunstig insemination i England. Private danske fertilitetsklinikker synes ligefrem at formidle kontakt til samarbejdspartnere i udlandet⁶.

De private fertilitetsklinikkers forretning med at arrangere insemination i udlandet bliver næppe mindre af at man muliggør adoption af stedbørn. Tværtimod kan andelen af »ukendte« fædre meget vel tænkes at stige.

I forbindelse med Retsudvalgets behandling af forslaget om enlige og lesbiske ret til at få kunstig befrugtning konkluderede Det danske Center for Menneskerettigheder, efter en nøje gennemgang af internationale konventioner:

Som det fremgår af ovenfor anførte, er det i det hele lagt til grund, at det er barnets tarv, at det så vidt muligt får en far (uanset om det bor sammen med ham eller ej). Det skal præciseres, at det er dette hensyn, der er tungtvejende i lovgivningsmæssig henseende⁷.

Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske har i deres hørings svar til forslaget anført, at man i de kredse undertiden »aftaler«, at faderen ikke skal registreres juridisk. Det hedder i landsforeningens hørings svar at:

»kvinder der opgiver faderen som ukendt, får enten tilladelse hertil eller en meget lille bøde (ca. 500 kr.), og der vil formentlig ikke være hverken folkelig eller politisk opbakning til at ændre denne praksis. Der vil altså være et (sti-

gende) antal børn født af lesbiske, der fra fødslen kun har én juridisk forælder.«

Det er især for denne gruppe af børn med »ukendte« fædre, at Landsforeningen forestiller sig, at adoptionen af stedbørn kan komme på tale.

Børnelovsudvalget har i sin betænkning udtrykt betænkeligheder ved, at 1 % af de børn der fødes af ugifte kvinder fødes med ukendte fædre. Udvalget fandt, at det var et foruroligende højt tal. Man har foreslået skrappe sanktioner mod mødre, der ikke vil oplyse hvem faderen er. I sin yderste konsekvens foreslår udvalget, at moderen hensættes i forvaring i op til ½ år.

Børnelovsudvalget har også foreslået, at faderen skal kunne påberåbe sig faderskabet i op til ½ år efter barnets fødsel. Selv efter denne frists udløb foreslår udvalget, at barnets far skal have mulighed for at rejse sag med henblik på at få faderskabet fastslået, hvis barnet forbliver faderløst⁸.

Landsforeningen af Bøsser og Lesbiske har utvivlsomt ret, når de forudser en stigning i andelen af børn med »ukendte« fædre, hvis forslaget vedtages, og flere får adgang til stedbarns-adoption.

Vi skal beklage den relativt lempelige praksis, hvorefter moderen ofte opnår tilladelse til at unklade at opgive faderens navn. Vi har svært ved at forstå, at man hermed tilsidesætter barnets interesse.

Børnetestamenter

Et af forslagsstillernes argumenter er, at ved at adoptere partnerens barn overtager partneren forældremyndigheden automatisk, hvis den biologiske forælder dør (lov om forældremyndighed og samvær § 14).

Ifølge samme lov (§ 15) kan forældremyndighedsindehaveren skrive et børnetestamente, hvori det oplyses hvem de ønsker barnet skal vokse op hos, hvis de selv dør. Børnetestamentet er dog ikke bindende for myndighederne, der i hvert enkelt tilfælde skal vurdere, hvad der vil være bedst for barnet. Dette utvivlsomt også for at sikre, at børnetestamentet ikke kan bruges kommercielt, så barnet testamenteres til højstbydende.

De eksisterende regler om adoption af stedbørn til en ny ægtefælle kan bruges som en omgåelse af myndighedernes vurdering af, hvor det i fremtiden vil være bedst for barnet at vokse op.

Det fremsatte forslag om også at give registrerede partnere mulighed for at adoptere hinandens børn vil ligeledes kunne bruges til at omgå den individuelle vurdering.

Hvis det ud fra objektive kriterier er bedst for barnet at blive i sit vante miljø hos den efterlevende af de registrerede partnere, skulle stedforældre af den ene eller anden seksuelle observans ikke have nogen grund til at frygte en vurdering af de mulige forældremyndighedskandidaters forældre. Muligheden for stedbarnsadoption og den fortrinsstilling stedforældrene opnår ved partnerens død giver kun mening, hvis det ud fra objektive kriterier er bedst for barnet med et miljøskift, f.eks. til den anden af de biologiske forældre.

I hele loven om forældremyndighed og samvær er det et overordnet princip, at barnet så vidt muligt forbliver i sit vante miljø. Men en forandring der fryder, kan undertiden være at foretrække frem for en stabilitet i et dårligt miljø⁹. Det stigende antal anbringelsessager vidner herom.

Derfor er det grundlæggende et sundt princip, at sagerne undersøges individuelt, før der træffes en afgørelse.

Arv

Det har også været nævnt, at børn med kun én biologisk forælder (så langt er vi vel endnu ikke nået teknologisk?) skulle sikres arvemæssigt, så de i lighed med børn i almindelige familier med en far og en mor kunne modtage arv fra to juridiske forældre.

Dette hensyn kunne sikres ved en ændring i arveloven, så en registreret partner kunne skrive testamente til fordel for sin partners børn, med samme afgiftsmæssige behandling af arven, som gælder for normale børn med to biologiske forældre.

Det skal også nævnes, at den dobbelte arv ikke nødvendigvis er til børnenes bedste, da arveretten fra begge »forældre« også vil betyde, at den længstlevende får mulighed for at sidde i uskiftet bo. Det kan betyde, at der ikke er noget tilbage at arve, når den længstlevende dør. Samtidig mister barnet også arveretten fra den af de biologiske forældre, der ved adoptionen har fået slettet sin forældrestatus.

Der er således modstridende interesser mellem børn og forældre rent arvemæssigt. Dr.jur. Finn Taxø Jensen har for nylig foreslået ændringer af

arvereglerne, hvor de modstridende interesser mellem børn og den længstlevende (sted)forælder kortlægges.

Vi skal ikke i nærværende skrift gå ind på en diskussion af Finn Taxø Jensens ændringsforslag, men blot fastslå, at stedbarnsadoption ikke nødvendigvis er i barnets interesse, set ud fra et rent arvemæssigt synspunkt.

Samværsrettigheder

Et andet argument for at tillade homoseksuelle at adoptere hinandens børn er, at den ikke-biologiske forælder dermed sikres samværsret i tilfælde af forholdets opløsning.

Vi så gerne mere statistik omkring stabiliteten af de registrerede forhold, så man kunne danne sig et indtryk af omfanget af samværsager. Amerikanske undersøgelser tyder på, at lesbiske forhold (om muligt) er endnu mere skrøbelige end heteroseksuelle¹⁰. Danske psykologer har observeret, at adoptivforældre undertiden slås om at slippe for forældreansvaret i forbindelse med skilsmisse¹¹.

Justitsministeriet har som alternativ til stedbarnsadoptionen foreslået, »at forældremyndigheden over et barn f.eks. ved aftale kan overføres fra den ene af forældrene til den andens registrerede partner«.

Justitsministeriet argumenterer med, at »En sådan ændring vil f.eks. indebære, at den ene af forældrene som et – væsentligt mindre vidtgående – alternativ til stedbarnsadoption kan »nøjes« med at give afkald på forældremyndigheden til fordel for den andens registrerede partner. Det vil bl.a. have den virkning, at retten til samvær og den indbyrdes arveret i forhold til barnet bevares. I modsætning hertil betyder en stedbarnsadoption, at retsforholdet mellem barnet og dets virkelige far eller mor, herunder de nævnte samværs- og arverettigheder, helt bortfalder, jf. adoptionslovens § 16, stk. 1, 2. pkt.«.

Forslaget er klart bedre end en egentlig adoption, af de grunde som Justitsministeriet selv anfører. Men der er også en række problemer i forslaget.

Justitsministeriet synes ikke at forholde sig til den situation, at den biologiske mor netop ikke har ønsket at dele forældremyndigheden med den biologiske far, eller at den senere er ophørt. I de tilfælde forekommer det absurd at skulle afgive en forældremyndighed man ikke har del i.

Barnets weekender kan hurtigt slippe op, hvis såvel den biologiske far/mor, som ikke bør sammen med barnet, som den ikke biologiske forældremyndighedsindehaver skal have samværstret med barnet. Noget tilsvarende er tilfældet med anbragte børn, der skal bibeholde samvær med begge forældre og derfor bliver splittet mellem – ikke to – men tre forskellige steder. Helt kaotisk er højtiderne, hvor flere forskellige parter søger samvær.

Endelig kunne den af de mange forældre barnet bor hos, etablere endnu et forhold til en helt fjerde (eller femte), som måske i praksis har den tætteste relation til barnet. Spørgsmålet er, hvordan denne forælders retsstilling så skal være?

Problemerne bliver ikke mindre af, at også bedsteforældrene, som der med de mange skiftende partnere efterhånden også bliver en del af, utvivlsomt gerne vil se deres børnebørn. Vi får jævnligt henvendelser fra bedsteforældre, der er ulykkelige over at de mister kontakten til deres børnebørn.

Det er næppe nogen god ide at gøre forældremyndigheds- eller samværssager til et tilløbsstykke mellem flere parter end de to biologiske forældre.

Justitsministeriets forslag nævner ikke noget om forsørgelsespligten – hvem af de forskellige forældre, der skal være bidragspligtig over for barnet.

Særlige forhold ved de registrerede partnerskaber

Adoptionslovens primære målsætning bør være at sikre barnløse børn forældre. At man så hermed også sikrer barnløse par børn, bør betragtes som en sidegevinst. Hensynet til de barnløse par bør aldrig blive lovens hovedsigte, fordi denne type forældreskab forudsætter, at biologiske forældre svigter deres forældreansvar. I tilfældet med de registrerede forhold er det en forudsætning, at en biologisk far/mor opgiver at udfylde sit forældreansvar, og det er da også den adfærd Landsforeningen af Bøsser og Lesbiske refererer til i deres høringssvar.

Den moral man kan udlede af forslaget er, at man ikke nødvendigvis behøver at føle sig ansvarlig over for de børn man sætter i verden.

Det er næppe noget heldigt budskab at give videre til næste generation.

Vi mener, at børn – uanset køn – har brug for to forældre af hver sit køn til at danne deres egen

kønsidentitet. I samfundsdebatten problematiseres det ofte, at de fleste voksne i institutioner og skoler er kvinder. Der stilles også i stigende grad krav om lige repræsentation af kvinder og mænd i forskellige udvalg og på arbejdsmarkedet.

Forældreskabet er det måske mest styrende organ for den enkelte. Hvis man mener, at lige repræsentation af mænd og kvinder er vigtigt i forskellige magtorganer, er forældreskabet næppe det mindst vigtige.

Biologiske/sociale forældre

Loven om adoption af stedbørn og de ændringsforslag der er fremført, handler ikke så meget om hvad der nu er bedst for barnet, som det handler om hvilken juridisk stilling henholdsvis sociale og biologiske forældre skal have. I praksis opstår problemerne når såvel den (eller de) sociale forældre som den længstlevende biologiske far/mor gerne vil tage forældreansvaret på sig, og der derfor opstår konflikt om forældremyndighedsspørgsmålet.

Mange sociale forældre udfører utvivlsomt et stort og væsentligt ansvar for deres stedbørn, og mange biologiske forældre svigter utvivlsomt deres, eller bliver i praksis tvunget til det.

Men det er ikke kun i eventyrene, at stedforældrene er de onde. Adskillige undersøgelser viser, at der er store problemer mellem stedbørn og stedforældre.

Den amerikanske forfatter David Blankenhorn har i sin bog »*Fatherless America – confronting our most urgent social problems*« blandt andet sammenfattet en række undersøgelser om børn der vokser op med stedforældre. Konklusionen af denne sammenfatning er, at de børn klarer sig lige så dårligt eller dårligere, end børn der vokser op hos enlige forældre. Bogens kapitel om stedfædre er vedlagt.

Biologiske forældre bør fortsat have en fortrinsstilling frem for sociale forældre. I hvert fald bør spørgsmålet om barnets fremtidige bopæl underkastes en individuel vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Forplantningsmuligheder

Nu er det i forvejen sådan, at mens 90 % af alle kvinder får børn, er det kun 82 % af mændene der får det¹². Ser man på hvor mange der faktisk lever sammen med deres børn, er forskellen endnu større. En forskel der kan forventes at øges som konsekvens af forslaget, da stedbarnsadop-

tion især forventes at blive aktuell i lesbiske forhold.

Vi er bekymrede over, at så mange mænd lever deres liv uden den dimension i tilværelsen, som det er at have børn. Familieliv med børn er måske det væsentligste middel vi har til at tæm-

me maskuline aggressioner og kanalisere dem over i noget nyttigt. Den onde voldelige mands modsætning er vel netop den gode familiefar, der frivilligt forsørger og opdrager sine børn¹³.

Set fra et samfundsmæssigt synspunkt bør man gøre hvad man kan, for at få flere af dem.

Referencer

1. *Saras mange forældre*. Af Robert Refby. Politikens kronik den 22. juni 1990.
2. *Opvækst hos fædre*. Socialforskningsinstituttet 1995.
3. Skarrildhusrapporten 1998, side 91.
4. Lov nr. 5 folketingssamling 1996/97 om kunstig befrugtning.
5. Lov nr. 61, 1997/98 II samling. Om kunstig insemination til enlige og lesbiske.
6. RB – se f.eks. Politiken den 13. marts 1998.
7. Notat til L 61 samling 1997/98 II, fra Det Danske Center for Menneskerettigheder.
8. *Betænkning nr. 1350 om Børns Retsstilling*. Justitsministeriets børnelovsudvalg 1997.
9. *Den grimme ælling*. Af H. C. Andersen.
10. *Human sperm competition*. Robin Beker et. al. 1996.
11. *Den gode proces*. Af Lili og Christian Hasle Harlung.
12. Danmarks statistik 10-års-oversigt 1998.
13. *Fatherless America*. David Blankenhorn 1995.

Bilag 1 til henvendelsen af 16. april 1999 fra Foreningen Far

Familietyper i Danmark				
	Ugift		Gift	
	Har aldrig boet sammen	Har boet sammen	Skilt	Ikke skilt
Bor endnu sammen	Ingen fælles forældremyndighed på grund af Lov om forældremyndighed § 5		»Aftale« eller dom	
Bor ikke sammen	Fælles forældremyndighed		Fælles forældremyndighed	
	Ingen fælles forældremyndighed på grund af Lov om forældremyndighed § 5		»Aftale« eller dom	

Familiernes juridiske grundlag er meget varieret. Forældremyndighedens placering er i nogle tilfælde et resultat af en vurdering af en domstol. I andre tilfælde er eneforældremyndigheden et resultat af lov om forældremyndighed og samvær, § 5, hvorefter forældremyndigheden tildeles moderen alene, hvis barnet fødes uden for ægteskab. Ifølge Børnelovsudvalget fødes 46 % uden for ægteskabet.

Endelig er der relativt mange, der frivilligt afgiver forældremyndigheden ved en såkaldt »aftale«. Den frivillige afgivelse skal dog ses i lyset af, at alternativet ofte vil være en retssag. Når så relativt få fædre går i retten og slås om forældremyndigheden, kan det ikke tages som udtryk for fædres manglende engagement i deres børn eller en erkendelse af, at barnet vil have det bedst ved at bo hos moderen eller i en plejefamilie. Problemet er ofte, at det er dyrt at føre sag, og at det som regel er vanskeligt for fædre at opnå fri proces.

For at kunne få fri proces skal man opfylde nogle økonomiske betingelser og desuden have en rimelig chance for at vinde. Dels fordi det er vanskeligt at få fri proces til en overførelsessag og dels fordi den økonomiske grænse for at få fri proces i praksis er lavere for fædre end for mødre, fordi børnene typisk bor hos moderen. Indkomstgrænsen for at få fri proces øges hvis man har børn boende. Den økonomiske grænse er i

1999, at lønindkomsten i 1997 skal være under 196.000 kr. + 34.000 kr. for hvert hjemmeboende barn. Undertiden opgiver fædre, der har vundet i første instans at gå videre til anden instans alene på grund af økonomiske forhold. Det er – hvis moderen har fri proces, gratis for hende at anke sagen.

Når fæderen ikke bor sammen med børnene, bliver børnetillægget ikke aktuelt for ham. Er han flyttet sammen med en anden kvinde, som han typisk forsørger mere eller mindre, vil denne forsørgelsesbyrde heller ikke påvirke indtægtsgrænsen for fri proces.

Desuden består mandens indkomst hovedsageligt af en lønindkomst, mens en væsentlig del af moderens indkomst ofte er forskellige tilskud og bidrag, der ikke medregnes, når der tages stilling til om hun kan få fri proces. Hendes reelle forbrugsmuligheder vil ofte ligge væsentligt over hans, også selvom han har en høj bruttoindkomst. Resultatet heraf er, at mødre i langt højere grad end fædre får fri proces i familieretssager.

Denne forskelsbehandling betyder, at selve det at føre sag for den gennemsnitlige far er forbundet med store omkostninger, mens det for mødre som regel er gratis. Når omkring 90 % af fædre frivilligt afstår forældremyndigheden til moderen, kan det derfor ikke tages som udtryk for, at fædre generelt ikke er så interesse-

rede i deres børn, at de ikke vil kæmpe for dem i retten, men fordi de må foretage en afvejning. At føre retssag er for fædre at sammenligne med

køb af en dyr lodseddel, som der er ringe chance for bliver trukket ud.

Notat m.m. fra Lov- og Parlamentssekretariatet og Udvalgsafdelingen**Folketingets formand**

Fhv. minister
Fru Yvonne Herløv Andersen
Her

13. april 1999

I fortsættelse af vor samtale forleden om muligheden for at stille et ændringsforslag om stedbarnsadoption til lovforslag nr. L 40 om ændring af adoptionsloven (international adoption) eller L 70 (registreret partnerskab) har jeg fået udarbejdet vedlagte notat af 12. april 1999 fra Lov-

og Parlamentssekretariatet og Udvalgsafdelingen. Jeg skal henvise til notatets konklusion, hvori jeg er enig, og jeg skal derfor fortsat fraråde, at en så væsentlig ændring søges gennemført som et ændringsforslag til en af de to love.

Med venlig hilsen

Ivar Hansen

**Lov- og Parlamentssekretariatet
&
Udvalgsafdelingen**

Den 12. april 1999

J.nr. 31

Notat

Om et ændringsforslag om »stedbarnsadoption«, der overvejes stillet til lovforslagene L 70 (registreret partnerskab m.m.) eller L 40 (international adoption).

1. Lovforslagene

Lovforslag nr. L 40 om ændring af adoptionsloven (International adoption) indeholder følgende hovedpunkter:

Ændrede regler for adoption af udenlandske børn, herunder indførelse af adoptionsforberedende kurser.

Inddragelse af barnet ved ophævelse af adoptivforhold, hvis barnet er fyldt 12 år.

Udvidelse af adoptionsnævnets opgaver.

I lovforslagets bemærkninger findes en omfattende gennemgang af Justitsministeriets Adoptionsudvalgs betænkninger med omtale af en række ændringer, der vil blive gennemført ved hjælp af administrative forskrifter. Af bemærkningerne (s. 19 og 20) fremgår det, at Adoptionsudvalget ikke har anset sig for »kompetent« til at vurdere spørgsmålet om homoseksuelles – herunder registrerede partnere – mulighed for at adoptere.

Lovforslag nr. L 70 om ændring af lov om registreret partnerskab og lov om personnavne (Ændring af betingelserne for indgåelse af registreret partnerskab og ændring af gebyrer for udfærdigelse af navnebevis) indeholder følgende hovedpunkter:

1. Ændring af betingelserne for indgåelse af registreret partnerskab, således at personer fra lande med tilsvarende regler kan lade sig registrere her i landet.
2. Ændring af gebyrer ved udstedelse af navnebevis, f.eks. ved ønske om ændring af efternavn i anledning af ægteskab indgået i udlandet.

2. Ændringsforslaget

Et antal medlemmer (muligvis et flertal) i Retsudvalget ønsker, at der til L 70 eller L 40 stilles ændringsforslag således, at registrerede partnere få mulighed for stedbarnsadoption, dvs.

at de får mulighed for at adoptere hinandens børn på samme vilkår som ægtefæller.

Der synes ikke at være uenighed om, at ændringen teknisk bør ske ved en ændring af en paragraf i loven om registreret partnerskab.

En sådan ændring kan dog teknisk søges gennemført såvel til L 40 (adoption) som til L 70 (registreret partnerskab) uden, at dette »formelle« spørgsmål i sig selv har nogen betydning for identitetsproblematikken. Stilles ændringsforslaget til L 40, skal dette lovforslag ændre titel til f.eks. »... ændring af adoptionsloven og lov om registreret partnerskab. (International adoption og stedbarnsadoption for registrerede partnere m.v.) «.

Under udvalgsbehandlingen af L 70 (registreret partnerskab) har Justitsministeriet i et svar til Retsudvalget oplyst, at ministeriet finder, at forslaget i givet fald bør stilles som et ændringsforslag til L 40 (adoptionsloven). Svaret indeholdt endvidere et udkast til et ændringsforslag til L 40.

Retsudvalget har senere (den 3. marts 1999) anmodet ministeriet om bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag til L 70, jf. L 70 – bilag 17. Når det i relation til identitetsspørgsmålet er relevant at stille ændringsforslaget til L 70, skyldes det, at spørgsmålet om registrerede partnere mulighed for stedbarnsadoption blev debatteret under 1. behandlingen af L 70, hvilket det ikke blev under 1. behandlingen af L 40. Justitsministeriet har endnu ikke besvaret spørgsmålet, idet ministeriet – så vidt det er oplyst – ønsker at afvente Folketingets stillingtagen til identitetsspørgsmålet.

3. Overvejelser om, hvorvidt den ønskede ændring kan gennemføres som ændringsforslag

Ifølge grundlovens § 41, stk. 2, kan et lovforslag ikke endeligt vedtages, forinden det tre gan-

ge har været behandlet i Folketinget. For så vidt angår ændringsforslag, er grundlovsbestemmelsen fortolket således i Folketinget, at den ikke udelukker ændringsforslag, men at disse ikke må være så vidtgående, at de ændrer det oprindelige forslags identitet, heller ikke ved væsentlige selvstændige tilføjelser.

For identitet taler i den konkrete sag, at problemstillingen rent faktisk blev debatteret under 1. behandlingen af L 70. Dette argument, der normalt indgår som argument for, at et ændringsforslag kan stilles, svækkes dog i den konkrete sag derved, at der er tale om et emne, hvor der ofte er forskellige holdninger inden for partierne. De medlemmer, som måtte have en anden holdning end partiets ordfører, og som ikke på grundlag af det fremsatte forslag kunne forvente en debat om »stedbarnsadoption«, havde reelt ikke mulighed for at argumentere for deres synspunkter i så henseende under 1. behandlingen.

Imod taler navnlig,

1. at den ønskede ændring indeholder en principiel problemstilling af selvstændigt indhold i forhold til de emner, der er omhandlet i lovforslagene,
2. at den ønskede ændring ikke er omtalt i de 2 fremsatte forslag. (Der ses bort fra den ovenfor refererede udtalelse fra adoptionsudvalget om, at det ikke anså sig for kompetent til at vurdere spørgsmålet.)
3. at der er tale om et spørgsmål, som der formentlig ikke er enighed om inden for grupperne, og hvor der derfor bør tages et særligt hensyn til de medlemmer, der ikke er ordførere.

Samlet set finder Lov- og Parlamentssekretariatet og Udvalgsafdelingen, at den ønskede ændring er så vidtgående i forhold til de fremsatte lovforslag, at den ikke bør gennemføres som et ændringsforslag til disse.

Folketingets formand

Fhv. minister

Fru Yvonne Herløv Andersen

Her

Den 21. april 1999

I fortsættelse af mit brev til dig af 13. april 1999 om muligheden for at stille et ændringsforslag om stedbarnsadoption til lovforslag nr. L 40 om ændring af adoptionsloven (international adoption) eller L 70 (registreret partnerskab) skal jeg oplyse, at sagen efter anmodning har været drøftet i Udvalget for Forretningsordenen. Et flertal i udvalget fandt det ikke betænkeligt at

stille det omhandlede ændringsforslag til lovforslag nr. L 70, idet flertallet navnlig lagde vægt på omtalen af den ønskede ændring under lovforslagets første behandling. Herefter ser jeg intet grundlag for – hvis ændringsforslaget stilles – at indstille til Tinget, at det afvises, jf. Folketingets Forretningsordens 16, stk. 3.

Med venlig hilsen

Ivar Hansen